

Прво је мту до Њујорка платиће му влада САД, као што ће платити карту и на крају школовања. Два пута годишње карте би требало да му плаћа Министарство одбране Србије, месечни џепарац биће му исти као што имају и амерички питомци и то плаћа влада САД.

За њега је то вероватно остварење свих младалачких снова, Холивуд на војни начин. Јер, Бранко Ковачевић из Честрега код Зрењанина биће први држављанин Србије питамац америчке војне академије Вест Поинт. Некадашња СФРЈ такође је школовала своје официре у САД, али то су били капетани, или мајори ЈНА на једногодишњем студирању на генералштабном колеџу армије САД у Форт Левенворту, Канзас, или на Ратном колеџу армије САД. У Вест Поинту није било кадета из Југославије.

Бранку Ковачевићу у почетку вероватно неће бити лако. Долази из Србије, а у свечаној сали академије међу изложеним заставама победоносних битака америчке војске јесте и бледо-плава застава „победничке кампање на Косову”. А још ако га у свој кабинет позове и пуковник Мајкл Миз, професор друштвених наука, који је две године провео у саставу Сфор-а у БиХ, а у чијем кабинету висе међународне потернице за генералом Ратком Младићем и Радованом Караџићем?

Бранко је млад дечко, ратови на Балкану вођени су док је он још био дете и треба му пустити да оствари свој официрски сан. Јер Вест Поинт то свакако јесте. Војна академија која је четврта у рангу свих америчких цивилних универзитета. После Јејла, Харварда и Берклија...

Био сам први Југословен који је обишао Вест Поинт у априлу далеке 1983. године. Наравно, као клинац био сам фасциниран причама и филмовима о Вест Поинту. И прво место које сам пожелио да посетим у САД био је управо Вест Поинт.

Камено утврђење у масивном готском стилу, на завијутку реке Хадсон, одакле се некада надгледао пут у Канаду и спречавао пролаз Енглезима ка југу, налази се око 80 км северно од Њујорка и најстарије је камено здање у САД. Џорџ Вашингтон назвао је то место најважнијом стратешком тачком Америке. Вест Поинт, градић у којем се од 1802. налази Војна академија САД, а између оних 70.000 дипломираних официра који су је до сада завршили били су и Улис Грант, Роберт Ли, Двајт Ајзенхауер, Даглас Мекартур, Џон Першинг, космонаути Френк Борман, Мајк Колинс, Едвин Олдрин...

Тог кишног дана у априлу 1983. хотел „Тајер” у кругу академије био је препун

некадашњих питомаца Вест Поинта. Дедице са бакама, али и целе породице које су очеви довели да супругама и деци покажу место које даје елиту америчког командног кадра, академију која сваке године има више од 35.000 молби за пријем. А прима само 1.000 питомаца.

Амерички војни менталитет, разумети поливалентну улогу америчке армије, њену дисциплину и карактер образовања кадрова, начин стварања будућих лидера у трупи и на бојном пољу, уопште положај војске у друштву, како размишља амерички официр, како доноси одлуку и како је реализује у рату, све се то најбоље може осетити управо у Вест Поинту.

Прва година школовања, а зову их четврта класа. Стомак унутра, груди напоље, готово стално у ставу мирно. И док ходају морају бити у ставу мирно, у брзом ритму од 120 корака у минути, наравно док су у кругу академије. Морају да пресецају све кривине док ходају, да оштро заокрену око ћошка зграда, уступе десну страну пута официрима и кадетима старијих класа, морају да носе капу чим изађу из собе.

Првих шест недеља обуке је најтеже, а кадети имају право само на четири одговора: "Да, господине." "Не, господине." "Немам извињење, господине." "Господине, ја то не разумем". Првих шест месеци питамац нема никаква права, чак не може да пије кока-колу већ само воду. За првих шест месеци има право на само један излазак у град и једну шетњу у околини. На другој години има право на два изласка и једну шетњу у граду, на трећој години четири изласка у току семестра, плус субота и недеља до 23.30 сати. Четврта година има право на излазак сваки дан.

Све је подређено томе да се на почетку школовања личност кадета потпуно сруши да би се онда изградила потпуно нова особа. Јер, питомци прве године су „нико и ништа”.

Та прва година је паклена, кадети чисте заједничке просторије, доносе веш и пошту старијим класама кадета и оглашивачи су времена-минута. Наиме, испред строја гласно узвикују колико још има минута до збора: "Господине, још је пет минута до збора, господине још су три минута до ручка". Не смеју да шетају главном улицом академије, нити да иду на плес у „Грент хол". Кадети прве године не могу да у собама имају радио-апарате, ТВ, камере, фотоапарате, магнетофоне...

Не смеју да се друже са кадетима старије класе, нити да иду на њихове свечаности. Нема никаквог дружења, ако су два кадета различитих година били пријатељи пре уласка на академију Вест Поинт, овде то морају да привремено забораве.

Свако интимизирање штети послу, парола је академије. Кадети четврте класе неће бити препознати именом и презименом од кадета старије класе све док не буду унапређени у трећу класу, и тек тада их могу назвати именом и надимком само они са којима су били пријатељи и пре Вест Поинта.

Док не заврше основну обуку четврту класу нико не признаје. Вест Поинт није забава уз учење, још је мање војни пикник. Да би дошли до прстена академије на крају школовања, који симболизује да су се вечно венчали с академијом, морају крваво да се намуче. Јер, Вест Поинт даје аристократију америчког војног естаблишмента. Председник САД има право да директно предложи 12 кандидата за пријем у академију, потпредседник САД може то исто да учини за шест кандидата. Под условом да прођу све потребне тестове. Малу предност при уласку на академију имају они кандидати чији су преци завршили Вест Поинт.

У Вест Поинту је укупно 4.000 питомаца сврстаних у четири пука. У сваком пуку су по два батаљона, а у сваком батаљону по четири чете. Страни кадети су потпуно интегрисани с америчким. Собе су двокреветне или трокреветне, и све су увек откључане. Како у Вест Поинту студирају и девојке, то врата собе морају да буду широм отворена ако у истој соби уче кадет и кадеткиња. Казна за евентуално интимизирање кадета и кадеткиње, ако се ухвате на делу, јесте 12 дана ходања по пет сати сваког дана под пуном ратном опремом од 50 кг, сто пута сто метара тамо и натраг. Вест Поинт је врло традиционална и конзервативна војна академија где девојка-кадет ако затрудни губи право на школовање. За разлику од Ваздухопловне војне академије у Колорадо Спрингсу, где кадеткиње-труднице могу да наставе школовање. Но, ако се установи да кадет Вест Поинта за време школовања вара своју девојку, он може да буде и искључен из академије, јер се претпоставља „да ако није лојалан девојци неће бити лојалан ни држави”.

Бранко Ковачевић ће, ако све буде ишло како треба, дипломирати на Вест Поинту 31. маја 2012. године. Промоција је обично прве суботе после тог датума. Месец дана пре, Бранко ће купити прстен Академије. А онда ће се вратити у Србију да настави војну каријеру.

Те 1983. године када сам први пут био у Вест Поинту примио ме је командант академије, суперинтендант, како званично зову команданта, генерал-потпуковник Виљард Скот. Иначе, пре Вест Поинта био је командант Прве пешадијске дивизије на Хавајима. Тада је долазак питомаца из Југославије у Вест Поинт била далека будућност коју нисмо чак ни споменули. Скоро 20 година касније, у јесен 2002. године опет сам био у Вест Поинту. Славили су 200 година постојања академије и позвали ме. Примио ме је опет командант, суперинтендант, генерал-потпуковник Виљем Ленокс. Споменули смо могућност да у академију дођу и питомци из Србије. Генерал је чак показао и велику знатижељу за кадете из Србије. У свечаној сали академије, где смо мало пили чај, а мало разговарали, угледао сам и ону бледоплаву заставу о „победоносној кампањи на Косову”. Прогутао сам кнедлу и одђутао. Био сам, ипак, гост. Истина, ни домаћини Космет нису ни споменули. Те 2002. године више их је „жуљала” наша победа на светском првенству у кошарци. У Индијанаполису. Мајор Кент Касела и госпођа Нилу Доршнер били су ми дивни домаћини пуних пет незаборавних дана у Вест Поинту.

За америчку војску карактеристични су амерички начин живота и доктрина конфликта, што у великој мери одређује и систем школовања на војној академији Вест Поинт. У савременим ратовима, у којима одлуке морају да се доносе у условима високих тензија изазваних непрекидним дефицитом потребних информација и времена, и у стресу због догађаја, модеран официр мора да буде поуздан, високе менталне способности, велике брзине интелектуалне реакције и способан да се ефикасно и брзо прилагођава свим променама ситуације. Вест Поинт усмерава ту густу концентрацију америчке енергије, праве младалачке и авантуристичке. Академија их заправо учи да су Американци највећи народ свих времена и да су позвани да управљају светом, јер су сви остали обични шупци. Овде, вероватно, први пут сазнају да је рат чисти секс, попут музике Ролингстонса, и да прави мушкарац своју храброст може пронаћи само у рату.

Треба видети Вест Поинт и схватити зашто су кадрови са ове академије најбоље образовани официри оружаних снага САД, зашто је за Американце рат страст, а једина ствар коју они не знају у рату јесте када треба стати. Наиме, они ће разорити сваку земљу, ако мисле да ће је тиме спасити.

Србија, дакле, добија свог првог официра и џентлмена.

Сретно, Бранко Ковачевићу!